

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring och temporär ändring av yrkeshögskolelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Det föreslås att yrkeshögskolelagen ändras främst på grund av totalreformen av universitetslagstiftningen. Bestämmelserna om utvärdering av kvaliteten, de studerandes behörighet, mottagande av studieplats, undervisningens avgiftsfrihet, avgiftsbelagda utbildningsprogram och behandling av förvalt-

ningsärenden förenhetligas så att de motsvarar innehållet i bestämmelserna i förslaget till universitetslag. Dessutom föreslås vissa andra ändringar i lagen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2010.

MOTIVERING

1 Nuläge

Högskoleväsendet i Finland består av två sektorer som kompletterar varandra och där universiteten och yrkeshögskolorna har olika uppgifter och profiler. I universitetens verksamhet framhävs den vetenskapliga forskningen och den utbildning som grundar sig på den. Yrkeshögskolorna är i huvudsak mångsektoriella och regionala högskolor och i deras verksamhet framhävs kontakten till arbetslivet och samverkan med den regionala utvecklingen. Vid yrkeshögskolorna avläggs yrkesinriktade högskoleexamina. Yrkeshögskolorna har till uppgift att meddela sådan högskoleundervisning för yrkesinriktade expertuppgifter som baserar sig på arbetslivets och arbetslivsutvecklingens krav samt på forskning och konstnärliga utgångspunkter.

För närvarande finns det sammanlagt 26 yrkeshögskolor som hör till undervisningsministeriets ansvarsområde. Yrkeshögskolestudier anordnas inom åtta utbildningsområden: det humanistiska och pedagogiska området, kultur, det samhällsvetenskapliga, företagsekonomiska och administrativa området, det naturvetenskapliga området, teknik och kommunikation, naturbruk och miljöom-

rådet, social-, hälso- och idrottsområdet, turism-, kosthålls- och ekonomibranschen.

Enligt 6 § i yrkeshögskolelagen (351/2003) kan statsrådet bevilja en kommun, samkommun, stiftelse eller ett aktiebolag tillstånd för yrkeshögskola. För att tillstånd ska beviljas krävs att yrkeshögskolan fyller ett utbildningsbehov samt de kvalitativa krav och andra krav som ställs på en yrkeshögskola. Yrkeshögskolans huvudman har till uppgift att besluta om yrkeshögskolans strategiska utveckling.

En yrkeshögskolas interna förvaltning sköts av yrkeshögskolans styrelse och rektor. Rektorn leder yrkeshögskolans verksamhet och är ordförande för styrelsen. Rektorn utnämns eller anställs av huvudmannen. Enligt 29 § i yrkeshögskolelagen utnämns eller anställs lärarna av yrkeshögskolan. I lagen ingår inte några bestämmelser om utnämningen av övrig personal.

Yrkeshögskolorna beslutar om grunderna för antagning av studerande, om ordnande av urvalsprov och om antagning av studerande. En studerande får ta emot endast en studieplats i en utbildning som leder till högskoleexamen bland de utbildningar som börjar samma läsår.

2 Föreslagna ändringar

Enligt 3 § 2 mom. i den gällande lagen hör lärare i huvudsyssla, övrig personal i huvudsyssla och heltidsstuderande till yrkeshögskolan som dess medlemmar. Enligt 2 § 2 mom. i statsrådets förordning om yrkeshögskolor (352/2003) anses som heltidsstuderande en studerande som genomgår utbildning som leder till examen och som anmält sig som närvarande heltidsstuderande under läsåret. Enligt förslaget ska lagstiftningen förtydligas så att alla studerande som genomgår utbildning som leder till examen är yrkeshögskolans medlemmar, oberoende av det sätt på vilket studierna är ordnade.

Det föreslås att 4 § 1 mom. om yrkeshögskolornas uppgifter ska kompletteras med bildningshänsyn och konstnärlig verksamhet.

I en yrkeshögskolas utbildningsuppgift bestäms enligt 7 § i den gällande lagen yrkeshögskolans verksamhetsområde, antalet studieplatser i den utbildning som leder till grundexamen, yrkeshögskolans undervisningsspråk och verksamhetsorter. Antalet studieplatser har haft betydelse vid bedömningen av omfattningen på verksamheten i en ny yrkeshögskola. I samband med att tillståndet beviljas blir yrkeshögskolans storlek och en tillräcklig omfattning på verksamheten dock utredd i anslutning till utredningen av de ekonomiska förutsättningarna och därför är det inte nödvändigt att ta med något riktgivande antal studieplatser i yrkeshögskolans utbildningsuppgift. Dessutom kommer man överens om antalet studieplatser i de målavtalsförhandlingar som årligen förs mellan yrkeshögskolan, dess huvudman och undervisningsministeriet. Därför föreslås att bestämmelsen om antalet studieplatser stryks i 1 och 2 mom.

Det föreslås att innehållet i 9 § om utvärdering av kvaliteten förenhetligas med bestämmelsen om utvärdering i förslaget till universitetslag. Enligt förslaget ska en yrkeshögskola ha till uppgift att utvärdera sin utbildning och övriga verksamhet. Yrkeshögskolan ska också åläggas en skyldighet att regelbundet delta i extern utvärdering av verksamheten och kvalitetssystemen.

I 13 § 4 mom. föreslås en bestämmelse om att prorektorerna och den högsta ledningen i

övrigt utses eller anställs av yrkeshögskolans huvudman. Det föreslås att paragrafens rubrik kompletteras så att den motsvarar ändringen. Huvudmannen ska fastställa vilka uppgifter som anses höra till den högsta ledningen i övrigt.

I 17 § föreskrivs om undervisningen i yrkeshögskolorna. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt momentet kan en yrkeshögskola ordna förberedande utbildning för yrkeshögskolestudier för invandrare. Avsikten är att finansieringen av denna utbildning i fortsättningen ska ske inom ramen för den basfinansiering till yrkeshögskolorna som avses i 32 §. Den undervisning som avses i bestämmelsen ska vara avgiftsfri för den studerande.

Bestämmelser om yrkeshögskoleexaminans ställning i systemet för högskoleexamina finns för närvarande i förordningen om högskolornas examenssystem (464/1998) till den del det är fråga om den behörighet som examen ger för en offentlig tjänst eller uppgift. På grund av ärendets natur är det ändamålsenligast att föreskriva om detta i lag. Därför föreslås att en bestämmelse om yrkeshögskoleexaminans ställning tas in i 18 § 1 mom. Dessutom föreslås att bestämmelsen ändras så att den får en mera allmän utformning än för närvarande. Om lagstiftningen uppställer högre högskoleexamen som behörighetsvillkor för en viss uppgift, innebär den föreslagna bestämmelsen att högre yrkeshögskoleexamen i fortsättningen ger behörighet för uppgiften, oberoende av om det är fråga om en offentlig tjänst eller uppgift eller inte. Detta innebär att t.ex. det krav på avlagd högre högskoleexamen som ställs på CGR-revisorer i revisionslagen (459/2007) blir uppfyllt också i fråga om en person som avlagt högre yrkeshögskoleexamen. Den föreslagna bestämmelsen inverkar inte på den behörighet som hänförs till studier som leder till examina som avläggs vid universiteten, utan om den föreskrivs alltså i universitetslagen.

Fastställandet av behörigheten att söka till en yrkeshögskola enligt 20 § 1 mom. 1 punkten i den gällande lagen har orsakat tolkningsproblem i yrkeshögskolorna. Enligt 1 punkten ska en person i fortsättningen vara behörig att söka till en yrkeshögskola om han

eller hon antingen har fullgjort gymnasiet lärokurs och har ett avgångsbetyg från gymnasiet eller har avlagt en finsk studentexamen, International Baccalaureate-examen, Reifeprüfung-examen eller europeisk studentexamen vid Europaskolorna.

Yrkeshögskolorna har på basis av den gällande behörighetsbestämmelsen gjort den tolkningen att en s.k. AICE-examen (Advanced International Certificate of Education) inte ger behörighet att söka till en yrkeshögskola. Denna examen är en internationell examen som avläggs vid Cambridge universitet och som för närvarande också kan avläggas i Finland. I fortsättningen ska AICE-examen med stöd av 1 mom. 4 punkten ge behörighet att söka, om examen som sådan ger behörighet för högskolestudier i Storbritannien.

Utan hinder av de formella behörighetsbestämmelserna kan yrkeshögskolorna med stöd av 2 mom. alljämt anta också andra personer än sådana som uppfyller villkoren i 1—4 punkten för studier som leder till examen, om yrkeshögskolan konstaterar att den sökande i övrigt har tillräckliga kunskaper och färdigheter för studierna.

För att undvika oklarheter beträffande tolkningen föreslås att 3 mom. preciseras så att den tre års arbetserfarenhet som är ett behörighetsvillkor för studier som leder till högre yrkeshögskoleexamen ska vara förvärvat före ingången av den termin då utbildningen börjar. Likaså preciseras det att arbetserfarenheten efter avlagd examen ska vara förvärvat inom branschen i fråga.

Enligt övergångsbestämmelsen i den gällande lagen kan för personer som har avlagt examen på institutnivå eller examen inom yrkesutbildning på högre nivå och som senare avlagt lämplig yrkeshögskoleexamen såsom erforderlig arbetserfarenhet enligt yrkeshögskolans prövning godtas minst tre års arbetserfarenhet inom branschen i fråga, varav minst ett år efter yrkeshögskoleexamen. Enligt förslaget ska bestämmelsen i fråga tas in i paragrafen om behörighet och samtidigt lindras så, att det med avvikelse från huvudregeln är möjligt att i dessa begränsade fall såsom tre års arbetserfarenhet också godtas sådan arbetserfarenhet inom branschen i fråga som i sin helhet förvärvats före avläggandet av högskoleexamen.

Det föreslås att 22 § om antagning av studerande ska kompletteras med en bestämmelse som innebär att de sökande på grundval av olika utbildningsbakgrund kan delas in i grupper vid antagningen. Inom dessa grupper ska likvärdiga antagningsgrunder tillämpas. Förslaget överensstämmer med motsvarande bestämmelse i universitetslagen. Dessutom föreslås att det till paragrafen fogas bestämmelser om mottagandet av studieplats. Dessa bestämmelser ingår för närvarande i 18 § i statsrådets förordning om yrkeshögskolor. Den som har antagits som studerande ska även i fortsättningen inom utsatt tid lämna ett meddelande enligt 3 mom. om att han eller hon tar emot studieplatsen. Den som antagits som studerande förlorar sin studieplats om meddelandet inte lämnas till yrkeshögskolan inom utsatt tid. I dessa fall sänder yrkeshögskolan ofta i praktiken ett meddelande till den sökande om att studieplatsen går förlorad, men det är inte fråga om ett sådant beslut av yrkeshögskolan i vilket det är möjligt att söka ändring genom besvär.

Yrkeshögskolorna har varierande praxis när det gäller ändringar i den närvaro- och frånvaroanmälan som ansluter sig till den inskrivning som avses i 23 §. Den studerandes livssituation kan förändras mitt under läsåret, t.ex. på grund av sjukdom eller av familjeskäl, och därför är det nödvändigt att föreskriva om en möjlighet till flexibilitet i fråga om den närvaro- och frånvaroanmälan som lämnas in i början av läsåret. Därför föreslås att bestämmelsen kompletteras så att en studerande har rätt att av grundad anledning göra en anmälan som avviker från den tidigare närvaro- eller frånvaroanmälan under läsåret.

Det föreslås att 26 § om undervisningens avgiftsfrihet ska förenhetligas med avgiftsbestämmelsen i förslaget till universitetslag. Enligt 2 mom. är det möjligt att med avvikelse från 1 mom. förutsätta att den som söker till en utbildning som ges på ett främmandes språk vid antagningen genomgår ett avgiftsbelagt test. Avsikten med bestämmelsen är att göra det möjligt att använda internationella standardiserade test som t.ex. GRE och GMAT vid antagningen av studerande. De nämnda testen är samma för alla sökande och det är möjligt att delta i dem nästan var som

helst i världen. Yrkeshögskolorna kan därför använda testen som en jämlik och jämförbar grund för sökande från olika länder.

I yrkeshögskolelagen föreslås en tidsbunden bestämmelse som motsvarar förslaget till universitetslag och enligt vilken det i enstaka program är möjligt att ta ut en avgift av studerande som kommer från länder utanför EU/EES. Enligt lagförslagets ikraftträdelsebestämmelse ska 26 b § om detta försök med terminsavgift gälla fram till den 31 december 2014.

Försöket med terminsavgift ska gälla utbildningsprogram på främmande språk som leder till högre högskoleexamen vid yrkeshögskolorna. Försöket kan enligt högskolans prövning omfatta alla program på främmande språk med internationell inriktning när de studerande rekryteras också från länder utanför EU/EES. En förutsättning för deltagande i försöket är att undervisningsministeriet har fattat ett beslut om utbildningsprogrammet. På så sätt garanteras att de program som deltar i försöket uppfyller de kriterier som ställs på högre yrkeshögskoleexamina.

Högskolorna bestämmer storleken på den avgift som tas ut av studerande från länder utanför EU/EES i de program som omfattas av försöket. Detta ger högskolorna en möjlighet att snabbt och flexibelt reagera på förändringar på den internationella utbildningsmarknaden. Högskolorna kan också dra ekonomisk nytta av de program som är mest konkurrenskraftiga och attraktiva. Inkomsterna från de avgiftsbelagda programmen stannar hos högskolorna och minskar inte högskolornas basfinansiering.

Högskolorna ska utveckla ett sådant stipendiesystem för sina avgiftsbelagda program som kan användas för att understöda begåvade och mindre bemedlade utländska studerandes studier i Finland. Avsikten är inte att meddela detaljerade bestämmelser om ett stipendiesystem, utan yrkeshögskolorna kan själva skapa ett system på det sätt som de själva anser vara bäst. Ett stipendium kan enligt högskolans prövning täcka den studerandes terminsavgifter eller en del av dem, eller också helt eller delvis täcka den studerandes levnadskostnader under studietiden.

Enligt förslaget ska bestämmelsen om avgiftsbelagd utbildning vara i kraft i fem år. Avsikten är att under denna tid utreda vilka verkningar en övergång till avgiftsbelagda program har för högskolornas internationella verksamhet, den finländska högskoleutbildningens dragningskraft och strömmarna av studerande samt kvaliteten på utbudet av utbildning som ges på främmande språk. Yrkeshögskolorna är enligt 40 § 2 mom. skyldiga att samla in och ge undervisningsministeriet de uppgifter som behövs för en uppföljning och utvärdering av systemet.

I 27 § i den gällande lagen föreskriver om rättelse av bedömningen av studieprestationer. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den bättre motsvarar bestämmelsens innehåll. Dessutom föreslås att 2 mom. preciseras så att bestämmelsen om rättelseförfarandet omfattar beslut om tillgodoräknande av både studier som fullgjorts annanstans och kunskap som visats på annat sätt.

Enligt 29 § 3 mom. i den gällande lagen utnämns eller anställs lärarna av yrkeshögskolan. För att förtydliga verksamheten i anslutning till yrkeshögskolans personalförvaltning föreslås att bestämmelsen ändras så att yrkeshögskolan utnämner eller anställer yrkeshögskolans hela personal, med undantag för rektorn, prorektorerna och den högsta ledningen i övrigt. Den föreslagna ändringen har inte någon inverkan på anställningsförhållandets form, dvs. på om personen anställs i tjänste- eller arbetsförhållande, utan detta avgörs liksom för närvarande på basis av lagstiftningen om huvudmannen.

Enligt 30 § i den gällande lagen kan undervisningsministeriet av särskilda skäl bevilja dispens i fråga om behörighetsvillkoren för yrkeshögskolans lärare. Å andra sidan föreskrivs i 23 § i statsrådets förordning om yrkeshögskolor att det till en tjänst eller befattning som lärare är möjligt att utnämna även en person som inte uppfyller behörighetsvillkoren i lagstiftningen, om den person som utnämns är ytterst väl förtrogen med uppgiftsområdet för tjänsten eller befattningen. Lagens bestämmelse om dispens är alltså onödig och föreslås bli slopad.

Terminologin i 31 § om personalens ställning i kommunala och privata yrkeshögskolor föreslås bli ändrad så att den motsvarar de

nuvarande termer som används i de speciallagar som det hänvisas till i bestämmelsen. Det föreslås att det för tydlighetens skull ska fogas ett nytt 3 mom. till bestämmelsen. I momentet föreskrivs om ändringssökande i anslutning till utnämning och anställning av personal samt till uppsägning eller hävande av ett tjänste- eller anställningsförhållande.

Lagens 41 § föreslås bli ändrad så att den motsvarar bestämmelsen om förvaltningsförfarande och offentlighet i förslaget till universitetslag. Med offentliga förvaltningsuppgifter avses i allmänhet uppgifter som hänför sig till t.ex. verkställigheten av lagar samt beslutsfattande om enskilda personers och sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och förmåner. Skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter vid yrkeshögskolor omfattar alltså t.ex. beslut i anslutning till antagningen av studerande, studierätten, bedömningen av studieprestationer och de studerandes disciplin. Till denna del innebär hänvisningen till förvaltningslagen inte någon förändring jämfört med nuläget. Den föreslagna bestämmelsen utvidgar dock tillämpningen av bestämmelserna om jäv i förvaltningslagen inte bara till skötseln av förvaltningsärenden som avses i yrkeshögskolelagen utan också till all annan verksamhet i yrkeshögskolan. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa en allmän tillit till yrkeshögskolornas verksamhet och genomskinlighet i verksamheten.

Enligt 2 mom. ska i yrkeshögskolornas och huvudmännens samt studerandekårens verksamhet enligt yrkeshögskolelagen tillämpas bestämmelserna om myndigheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, nedan *offentlighetslagen*. Detta innebär att offentlighetslagen i fortsättningen ska tillämpas på offentligheten i fråga om handlingar i anslutning till yrkeshögskolornas verksamhet, oberoende av huruvida det är fråga om en yrkesskola för vilken en kommun, en samkommun, ett aktiebolag eller en stiftelse är huvudman. Bestämmelsen gäller inte offentligheten i fråga om uppgifter om lönen. Bestämmelser om offentligheten i fråga om löneuppgifter för tjänsteinnehavare och arbetstagare i kommuner och samkommuner finns i matrikellagen (1010/1989). Löneuppgifterna för andra personer är inte offentliga.

Det föreslås att bestämmelserna om ändringssökande i 42 § förenhetligas med motsvarande bestämmelser i den nya universitetslagen.

Bestämmelser om studerandekåren finns i 42 a §. Det föreslås att bestämmelsen om studerandekårens uppgifter kompletteras.

Enligt den gällande beredskapslagen (1080/1991) samt det förslag till ny beredskapslag som för närvarande behandlas av riksdagen gäller statliga myndigheters beredskapsskyldighet också kommunens självständiga inrättningar. Den nya 43 a § som tas in i yrkeshögskolelagen ska tillämpas inte bara på yrkeshögskolor för vilka kommuner och samkommuner är huvudmän utan också på yrkeshögskolor för vilka privaträttsliga instanser är huvudmän. Bestämmelsen täcker utöver de undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen också skyldigheten att ha beredskap för störningar och exceptionella situationer som inträffar under normala förhållanden. Genom beredskap för störningar under normala förhållanden vill man säkerställa att undervisningen och forskningen vid högskolorna kan fortsätta så ostört som möjligt också vid exceptionella situationer som inträffar under normala förhållanden och under undantagsförhållanden. Störningar och exceptionella situationer under normala förhållanden kan vara t.ex. olika naturkatastrofer, storoilyckor eller allvarliga epidemier av smittosamma sjukdomar. Beredskapsplanerna och andra beredskapsplaner vid störningar och exceptionella situationer under normala förhållanden samt lägesrapporter över störningar och exceptionella situationer ska med stöd av bestämmelsen på begäran ges till undervisningsministeriet som inom sitt ansvarsområde leder och samordnar beredskapsåtgärderna.

Det föreslås att till lagen fogas en ny 43 b § som innehåller en bestämmelse som hänvisar till universitetslagens bestämmelser om en samordning av den svenskspråkiga högskoleutbildningen.

3 Propositionens konsekvenser

Bestämmelserna i 17 § 2 mom. och 26 b § ökar inte statens eller kommunernas utgifter, eftersom avsikten är att verksamhet enligt

båda paragraferna ska skötas inom ramen för yrkeshögskolornas nuvarande antal studerande.

Den föreslagna bestämmelsen i 18 § om den ställning som yrkeshögskoleexamina har i högskoleexamenssystemet förtydligar det gällande rättsläget. Den föreslagna bestämmelsen i 29 § om utnämningen av yrkeshögskolornas personal förtydligar uppgiftsfördelningen mellan yrkeshögskolorna och huvudmännen.

Utbildning som leder till en examen ska enligt propositionen alltså vara avgiftsfri. Avsikten är dock att utöka den internationella verksamheten och möjligheterna på den internationella utbildningsmarknaden genom försöket med terminsavgifter för studerande från länder utanför EU/EES. Genom en precisering av regeln om en enda studieplats och genom andra ändringar av bestämmelserna om de studerande strävar man efter att förbättra de studerandes rättsskydd.

4 Beredningen av propositionen

Undervisningsministeriet tillsatte i maj 2007 en intern arbetsgrupp och en styrgrupp för revideringen av universitetslagen och lagstiftningen i anslutning till den. Arbetsgruppen hade bl.a. till uppgift att bereda de behövliga ändringar i lagstiftningen om yrkeshögskolor som totalrevideringen av universitetslagstiftningen förutsätter.

Utlåtanden om propositionen har begärts av yrkeshögskolorna och deras huvudmän, universiteten och andra centrala intressegrupper. De aspekter som framförts i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats i den slutliga utformningen av lagförslaget.

5 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2010. Den s.k. regeln om en enda studieplats föreslås tillämpas från och med den 1 augusti 2010.

6 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas t.ex. på

grund av nationalitet. Enligt bestämmelsen är det förbjudet att gynna eller ge företräde åt någon person eller grupp om det samtidigt innebär att någon annan diskrimineras. På basis av 26 b § i lagförslaget kan en yrkeshögskola ta ut avgifter av medborgare från länder som inte hör till EU/EES och som antagits till ett utbildningsprogram som leder till en högre yrkeshögskoleexamen. Försöket med avgifter är tidsbegränsat och förutsätter att yrkeshögskolan har ett stipendiesystem som vid behov kan användas för stöd som beviljas för de kostnader som studierna medför för studerande i ett avgiftsbelagt utbildningsprogram. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 14/2007 betonat att alla oberoende av medborgarskap ska ha lika möjligheter att få examensinriktad gratis utbildning. Den nu föreslagna lagstiftningen rubbar inte denna princip, utan alla som uppfyller behörighetsvillkoren ska även i fortsättningen oberoende av medborgarskap ha lika möjligheter att få examensinriktad gratis utbildning. I 16 § 2 mom. säkerställs lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning samt utveckla sig själv. Även om bestämmelsen inte hindrar någon att ta ut avgifter för utbildning, kan införandet av utbildning som är avgiftsbelagd för alla anses vara ett förfarande som kan äventyra i synnerhet lika utbildningsmöjligheter för finska medborgare. De föreslagna undervisningsprogrammen med undervisning på främmande språk erbjuder också en möjlighet att utveckla innehållet i avgiftsfria utbildningar som leder till examen och ger samtidigt hela examenssystemet ett mervärde. Utbildningsprogrammen på främmande språk främjar internationaliseringen och bidrar till att göra högskolorna kända utomlands.

Rätt att överta ärenden enligt 51 § i kommunallagen föreligger inte i sådana fall då beslutanderätten har överförts på någon annan grund än kommunallagen. Enligt 29 § i lagförslaget utnämner eller anställer yrkeshögskolan yrkeshögskolans personal, med undantag för rektorn, prorektorerna och den högsta ledningen i övrigt. Denna bestämmelse som stärker yrkeshögskolornas självstyrelse begränsar rätten för kommunala beslutande

de organ att överta ärenden jämfört med nu-läget. Att vara huvudman för en yrkeshögskola är dock en frivillig uppgift för en kommun, och den föreslagna bestämmelsen strider inte mot den princip om kommunal självstyrelse som tryggas i grundlagen när

det gäller en yrkeshögskola som en kommun eller samkommun är huvudman för.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring och temporär ändring av yrkeshögskolelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i yrkeshögskolelagen av den 9 maj 2003 (351/2003) 3 §, 4 § 1 mom., 7 och 9 §, rubriken för 13 § och 13 § 4 mom., 17 §, 18 § 1 mom., 20, 22, 23, 26, 27, 29—31 och 41 §, 42 § 1 och 2 mom. samt 42 a §,

av dem 18 § 1 mom. och 20 § sådana de lyder i lag 411/2005, 26 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag samt 41 och 42 a § sådana de lyder i lag 413/2005, samt

fogas till lagen temporärt en ny 26 b § samt till lagen nya 43 a och 43 b § som följer:

3 §

Yrkeshögskolornas självstyrelse och medlemmar

En yrkeshögskola har självstyrelse i fråga om sina inre angelägenheter.

En yrkeshögskolas lärare i huvudsyssla, övriga personal i huvudsyssla och studerande som deltar i utbildning som leder till examen hör till yrkeshögskolan som dess medlemmar. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om vem som är anställd i huvudsyssla.

4 §

Yrkeshögskolornas uppgifter

Yrkeshögskolorna har till uppgift att meddela sådan högskoleundervisning för yrkesinriktade expertuppgifter som baserar sig på arbetslivets och arbetslivsutvecklingens krav samt på forskning och konstnärliga och kulturella utgångspunkter, att stöda individens yrkesutveckling och att bedriva tillämpat forsknings- och utvecklingsarbete som betjänar yrkeshögskoleundervisningen samt stöder arbetslivet och den regionala utvecklingen och tar hänsyn till näringsstrukturen i regionen samt att bedriva konstnärlig verksamhet.

7 §

Utbildningsuppgift

I en yrkeshögskolas utbildningsuppgift bestäms, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet, yrkeshögskolans verksamhetsområde, yrkeshögskolans undervisningsspråk och verksamhetsorter.

Tillstånd att ändra en yrkeshögskolas utbildningsuppgift i fråga om verksamhetsorterna beviljas av undervisningsministeriet.

9 §

Utvärdering av kvaliteten

Till en yrkeshögskolas uppgifter hör att svara för kvaliteten och den fortlöpande utvecklingen av den utbildning och övriga verksamhet som yrkeshögskolan ordnar. Yrkeshögskolan ska utvärdera sin utbildning och övriga verksamhet och bedöma hur verkningsfulla de är. Yrkeshögskolan ska också regelbundet delta i extern utvärdering av verksamheten och kvalitetssystemen och publicera resultaten av utvärdering som den har ordnat.

I anslutning till undervisningsministeriet finns som ett oavhängigt sakkunnigorgan ett råd för utvärdering av högskolorna, som det

föreskrivs närmare om genom förordning av statsrådet.

13 §

Rektor, prorektor och den övriga högsta ledningen

En yrkeshögskola kan ha en eller flera prorektorer enligt vad yrkeshögskolans huvudman beslutar. Prorektorerna och den högsta ledningen i övrigt utnämns eller anställs av yrkeshögskolans huvudman.

17 §

Undervisningen i yrkeshögskolorna

En yrkeshögskola meddelar inom ramen för sin utbildningsuppgift undervisning som leder till högskoleexamen, yrkesinriktad specialiseringsundervisning och annan vuxenutbildning samt öppen yrkeshögskoleundervisning. En del av den undervisning som syftar till examen kan ordnas på arbetsplatser.

Yrkeshögskolan kan ordna avgiftsfri utbildning för invandrare som syftar till att ge de studerande språkliga och andra färdigheter som behövs för yrkeshögskolestudier. Bestämmelser om utbildningens omfattning utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

18 §

Examina och grunderna för examina

Vid yrkeshögskolorna kan avläggas yrkeshögskoleexamina och högre yrkeshögskoleexamina. Yrkeshögskoleexamina är högskoleexamina och högre yrkeshögskoleexamina är högre högskoleexamina. Bestämmelser om examinas ställning i systemet för högskoleexamina utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Behörighet för yrkeshögskolestudier

Som studerande inom studier som leder till yrkeshögskoleexamen kan den antas som har avlagt eller fullgjort

1) gymnasiets lärokurs eller en examen som avses i lagen om anordnande av studentexamen (672/2005),

2) yrkesinriktad grundexamen eller motsvarande tidigare studier, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av undervisningsministeriet,

3) sådan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, specialyrkesexamen eller motsvarande tidigare examen som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av undervisningsministeriet, eller

4) utländsk utbildning som i landet i fråga ger behörighet för motsvarande högskolestudier.

Som studerande inom studier som leder till yrkeshögskoleexamen kan det antas också andra än i 1 mom. avsedda personer som yrkeshögskolan anser ha tillräckliga kunskaper och färdigheter för studierna.

Som studerande inom studier som leder till högre yrkeshögskoleexamen kan den antas som har avlagt lämplig yrkeshögskoleexamen eller någon annan lämplig högskoleexamen och som efter avlagd examen har minst tre års arbetserfarenhet inom branschen i fråga. Den arbetserfarenhet som krävs ska vara förvärvat före ingången av den termin då utbildningen börjar. Inom hantverk och konstindustri, mediekultur och bildkonst, teater och dans och inom musik kan det i stället för arbetserfarenhet fordras konstnärlig verksamhet av motsvarande omfattning. För personer som har avlagt examen på institutnivå eller examen inom yrkesutbildning på högre nivå och som senare avlagt lämplig högskoleexamen kan såsom arbetserfarenhet också godtas arbetserfarenhet inom branschen i fråga från tiden före examen.

22 §

Antagning av studerande och mottagande av studieplats

Respektive yrkeshögskola beslutar om grunderna för antagning av studerande och om ordnande av urvalsprov. Likvärdiga urvalsprinciper ska tillämpas på de sökande. De sökande får på grundval av olika utbildningsbakgrund delas in i grupper vid antagningen. Likvärdiga antagningsgrunder ska då tillämpas på de sökande i en grupp.

Antagningen av studerande till yrkeshögskolorna ordnas med hjälp av gemensam ansökan och med utnyttjande av det antagningsregister som avses i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998), om inte något annat föreskrivs genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om genomförandet av antagningen av studerande och om gemensam ansökan utfärdas genom förordning av statsrådet.

De studerande antas av en yrkeshögskola enligt vad som vid behov föreskrivs genom förordning av statsrådet. En studerande får ta emot endast en studieplats i en utbildning som leder till högskoleexamen bland de utbildningar som börjar samma termin och som omfattas av universitetens och yrkeshögskolornas riksomfattande gemensamma ansökningsförfarande. Med termin avses höstterminen och vårterminen. Höstterminen börjar den 1 augusti och slutar den 31 december, och vårterminen börjar den 1 januari och slutar den 31 juli. Den som har antagits som studerande ska inom den tid som anges i yrkeshögskolans antagningsmeddelande meddela yrkeshögskolan att han eller hon tar emot studieplatsen. Om den som har antagits som studerande inte lämnar detta meddelande inom utsatt tid, går studieplatsen förlorad. Den som har antagits till fler än en utbildning som leder till högskoleexamen vid universitet och yrkeshögskolor, ska lämna meddelande endast till den utbildning där han eller hon tar emot studieplatsen.

Den som har ansökt om att bli antagen som studerande får hos yrkeshögskolans styrelse skriftligen söka rättelse i antagningsbeslutet inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Resultatet av antagningen får inte med an-

ledning av ett rättelseyrkande ändras till nackdel för den som har antagits som studerande. Närmare bestämmelser om förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Inskrivning

De som har antagits som studerande och meddelat att de tar emot sina studieplatser ska på det sätt som yrkeshögskolan bestämmer anmäla sig till yrkeshögskolan, varefter de antecknas som studerande. De studerande ska varje läsår anmäla sig som närvarande eller frånvarande på det sätt som yrkeshögskolan bestämmer. De studerande kan av grundad anledning ändra sin närvaro- eller frånvaroanmälan under läsåret.

26 §

Undervisningens avgiftsfrihet

Den undervisning som leder till yrkeshögskoleexamen och högre yrkeshögskoleexamen och urvalsproven i anslutning till antagningen av studerande är avgiftsfria för de studerande.

Av andra sökande än de som söker till en utbildning som ges på finska eller svenska kan det krävas att de genomgår internationella avgiftsbelagda tester. Yrkeshögskolan kan ta ut avgifter för annan verksamhet än den som avses i 1 mom. Närmare bestämmelser om avgifter utfärdas genom förordning av statsrådet med iakttagande av vad som bestäms om offentlighetsliga prestationer i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992)

Om en avgift som avses i denna lag och som tas ut hos en studerande inte har betalats på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen på det sätt som bestäms i räntelagen (633/1982). En avgift får drivas in genom utsökning utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

26 b §

Avgift för utbildningsprogram

En yrkeshögskola kan utan hinder av 26 § ta ut avgifter av studerande som antagits till ett för yrkeshögskolan fastställt utbildningsprogram på främmande språk som leder till högre yrkeshögskoleexamen. Uttag av avgifterna förutsätter att yrkeshögskolan har ett stipendiesystem som vid behov kan användas för stöd som beviljas för studier inom ramen för ett avgiftsbelagt utbildningsprogram.

Avgift kan dock inte tas ut av medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller av personer som jämföras med medborgare i Europeiska unionen med stöd av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller ett avtal som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart.

27 §

Bedömning och rättelse av studieprestationer

En studerande har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes studieprestationer. Bestämmelser om förfaringsättet utfärdas genom förordning av statsrådet.

En studerande som är missnöjd med bedömningen av sina studieprestationer eller med tillgodoräknandet av studier som han eller hon fullgjort annanstans eller kunskaper som visats på annat sätt, får muntligen eller skriftligen begära rättelse hos den lärare som utfört bedömningen eller fattat beslutet om tillgodoräknande. Ett rättelseyrkande ska framställas inom 14 dagar från den tidpunkt då den studerande har haft tillfälle att ta del av bedömningsresultaten och av tillämpningen av bedömningsgrunderna.

En studerande som är missnöjd med ett beslut som avses i 2 mom. kan skriftligen söka rättelse i beslutet hos yrkeshögskolans examensnämnd inom 14 dagar från det att han eller hon har fått del av det.

Närmare bestämmelser om examensnämndens uppgifter och sammansättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

29 §

Lärare och övrig personal

Vid en yrkeshögskola finns tjänster och befattningar som överlärare och lektor.

En yrkeshögskola kan ha timplärare och föreläsare.

Yrkeshögskolan utnämner eller anställer yrkeshögskolans personal, med undantag för rektorn, prorektorerna och den högsta ledningen i övrigt.

30 §

Lärarnas behörighetsvillkor och uppgifter

Bestämmelser om behörighetsvillkoren och uppgifterna för lärarna vid yrkeshögskolorna utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

31 §

Personalens ställning i kommunala och privata yrkeshögskolor

I fråga om tjänster och tjänsteinnehavare vid en kommunal yrkeshögskola tillämpas bestämmelserna i kommunallagen (365/1995) och i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I fråga om de anställda vid en privat yrkeshögskola tillämpas vad som föreskrivs i arbetsavtalslagen (55/2001), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Ändring i en yrkeshögskolas beslut som gäller anställning i tjänsteförhållande eller uppsägning eller hävande av ett tjänsteförhållande söks på det sätt som föreskrivs i kommunallagen. På en yrkeshögskolas beslut som gäller anställning i arbetsavtalsförhållande eller uppsägning eller hävande av ett arbetsavtalsförhållande ska arbetsavtalslagen tillämpas.

41 §

Förvaltningsförfarande och offentlighet

När en yrkeshögskola eller en yrkeshögskolas studerandekår sköter offentliga förvaltningsuppgifter ska förvaltningslagen (434/2003) tillämpas. Förvaltningslagens bestämmelser om jäv tillämpas i all verksamhet vid yrkeshögskolan. Bestämmelserna i 28 § 1 mom. 5 och 6 punkten i förvaltningslagen tillämpas dock inte på samfund som hör till yrkeshögskolan, med undantag för ärenden där yrkeshögskolans och samfundets intressen strider mot varandra eller när en opartisk behandling av ärendet kräver det.

På offentlighet i yrkeshögskolornas och huvudmännens och dessa skolors studerandekårens verksamhet enligt denna lag tillämpas vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om offentligheten i de myndigheters verksamhet som avses i 4 § 1 mom. i nämnda lag.

42 §

Ändringsökande

Ändring i ett beslut som en yrkeshögskola har fattat i ett förvaltningsärende får sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets yrkeshögskolan har sitt huvudsakliga verksamhetsställe, och i övrigt enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut som det kan sökas rättelse i enligt 22, 25 eller 27 § får inte överklagas genom besvär. Ändring i ett beslut som fattats vid rättelseförfarande får sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol som avses i 1 mom. I ett beslut som fattats vid rättelseförfarande och som gäller bedömning av studieprestationer och tillgodoräkandet av studier som fullgjorts annanstans eller kunskaper som visats på annat sätt får ändring dock inte sökas genom besvär.

42 a §

Studerandekåren

En yrkeshögskola har en studerandekår, till vilken yrkeshögskolans studerande som genomgår utbildning som leder till examen kan höra. Studerandekåren kan också godkänna andra studerande vid yrkeshögskolan som medlemmar.

Studerandekåren har till uppgift att välja studeranderepresentanter i yrkeshögskolans styrelse och i andra sådana kollegiala organ som avses i 12 § 2 mom. 4 punkten och att delta i yrkeshögskolans övriga verksamhet.

Studerandekåren har till uppgift att förbättra de studerande för ett aktivt, medvetet och kritisk medborgarskap. Studerandekåren ska dessutom vara en förenande länk mellan sina medlemmar samt främja deras samhällliga, sociala, intellektuella och studierelaterade ambitioner och strävanden i anknytning till de studerandes roll i samhället.

Utgifterna för fullgörandet av studerandekårens uppgifter betalas med intäkter av studerandekårens egendom och dess verksamhet samt med medlemsavgifter som studerandekåren har rätt att påföra medlemmarna.

Studerandekåren har självstyrelse. För studerandekårens förvaltning finns fullmäktige och en styrelse. Närmare bestämmelser om studerandekårens förvaltning finns i studerandekårens stadgar som fastställs av rektorn.

Ändring i ett beslut som studerandekåren fattat med stöd av 2 mom. söks enligt vad som i 42 § bestäms om sökande av ändring i ett beslut av yrkeshögskolan.

Om inte något annat följer av denna lag tillämpas föreningslagen (503/1989) på studerandekårens verksamhet.

43 a §

Beredskapsplaner

Yrkeshögskolorna ska genom beredskapsplaner och förberedelser för verksamhet under undantagsförhållanden samt med andra åtgärder säkerställa att deras uppgifter kan skötas så störningsfritt som möjligt också vid undantagsförhållanden samt störningar och exceptionella situationer. Yrkeshögskolorna

ska på begäran ge beredskapsplaner och lägesrapporter över störningar och exceptionella situationer till undervisningsministeriet.

Beredskapen övervakas av undervisningsministeriet. Om det konstateras brister i beredskapen, kan undervisningsministeriet bestämma att bristerna ska avhjälpas.

43 b §

Samordning av den svenskspråkiga högskoleutbildningen

Bestämmelser om den delegation som har till uppgift att samordna och utveckla den

svenskspråkiga högskoleutbildningen finns i 89 § i universitetslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 26 b § gäller fram till den 31 december 2014.

Utan hinder av 22 § 3 mom. tillämpas i fråga om en studerandes rätt att ta emot studieplats de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft fram till den 31 juli 2010.

Helsingfors den 27 mars 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Undervisningsminister *Henna Virkkunen*

Lag**om ändring och temporär ändring av yrkeshögskolelagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i yrkeshögskolelagen av den 9 maj 2003 (351/2003) 3 §, 4 § 1 mom., 7 och 9 §, rubriken för 13 § och 13 § 4 mom., 17 §, 18 § 1 mom., 20, 22, 23, 26, 27, 29—31 och 41 §, 42 § 1 och 2 mom. samt 42 a §,

av dem 18 § 1 mom. och 20 § sådana de lyder i lag 411/2005, 26 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag samt 41 och 42 a § sådana de lyder i lag 413/2005, samt

fogas till lagen temporärt en ny 26 b § samt till lagen nya 43 a och 43 b § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Yrkeshögskolornas självstyrelse och medlemmar

En yrkeshögskola har självstyrelse i fråga om sina inre angelägenheter.

En yrkeshögskolas lärare i huvudsyssla, övriga personal i huvudsyssla och *heltids* studerande hör till yrkeshögskolan som dess medlemmar. Genom förordning av statsrådet föreskrivs *närmare* om vem som är anställd i huvudsyssla och vem som är *heltids* studerande.

4 §

Yrkeshögskolornas uppgifter

Yrkeshögskolorna har till uppgift att meddela sådan högskoleundervisning för yrkesinriktade expertuppgifter som baserar sig på arbetslivets och arbetslivsutvecklingens krav samt på forskning och konstnärliga utgångspunkter, att stöda individens yrkesutveckling och att bedriva tillämpat forsknings- och utvecklingsarbete som betjänar yrkeshögskoleundervisningen samt stöder arbetslivet och

Föreslagen lydelse

3 §

Yrkeshögskolornas självstyrelse och medlemmar

En yrkeshögskola har självstyrelse i fråga om sina inre angelägenheter.

En yrkeshögskolas lärare i huvudsyssla, övriga personal i huvudsyssla och studerande *som deltar i utbildning som leder till examen* hör till yrkeshögskolan som dess medlemmar. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om vem som är anställd i huvudsyssla.

4 §

Yrkeshögskolornas uppgifter

Yrkeshögskolorna har till uppgift att meddela sådan högskoleundervisning för yrkesinriktade expertuppgifter som baserar sig på arbetslivets och arbetslivsutvecklingens krav samt på forskning och konstnärliga och *kulturella* utgångspunkter, att stöda individens yrkesutveckling och att bedriva tillämpat forsknings- och utvecklingsarbete som betjänar yrkeshögskoleundervisningen samt stöder

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

den regionala utvecklingen och tar hänsyn till näringsstrukturen i regionen.

arbetslivet och den regionala utvecklingen och tar hänsyn till näringsstrukturen i regionen *samt att bedriva konstnärlig verksamhet.*

7 §

7 §

*Utbildningsuppgift**Utbildningsuppgift*

I en yrkeshögskolas utbildningsuppgift bestäms, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet, yrkeshögskolans verksamhetsområde, *antalet studieplatser i den utbildning som leder till grundexamen*, yrkeshögskolans undervisningsspråk och verksamhetsorter.

I en yrkeshögskolas utbildningsuppgift bestäms, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet, yrkeshögskolans verksamhetsområde, yrkeshögskolans undervisningsspråk och verksamhetsorter.

Tillstånd att ändra en yrkeshögskolas utbildningsuppgift i fråga om *antalet studerande och verksamhetsorterna* beviljas av undervisningsministeriet.

Tillstånd att ändra en yrkeshögskolas utbildningsuppgift i fråga om verksamhetsorterna beviljas av undervisningsministeriet.

9 §

9 §

*Utvärdering av kvaliteten**Utvärdering av kvaliteten*

Till en yrkeshögskolas uppgifter hör att svara för kvaliteten och den fortlöpande utvecklingen av den utbildning och övriga verksamhet som yrkeshögskolan ordnar och att regelbundet delta i extern utvärdering av kvaliteten.

Till en yrkeshögskolas uppgifter hör att svara för kvaliteten och den fortlöpande utvecklingen av den utbildning och övriga verksamhet som yrkeshögskolan ordnar. *Yrkeshögskolan ska utvärdera sin utbildning och övriga verksamhet och bedöma hur verkningsfulla de är.* Yrkeshögskolan *ska också regelbundet delta i extern utvärdering av verksamheten och kvalitetssystemen och publicera resultaten av utvärdering som den har ordnat.*

Yrkeshögskolan skall publicera resultaten av utvärdering som den har ordnat.

I anslutning till undervisningsministeriet finns ett råd för utvärdering av högskolorna, om vilket föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet.

I anslutning till undervisningsministeriet finns *ett oavhängigt sakkunnigorgan* ett råd för utvärdering av högskolorna, *som det föreskrivs närmare om genom förordning av statsrådet.*

13 §

13 §

*Rektor och prorektor**Rektor, prorektor och den övriga högsta ledningen*

En yrkeshögskola kan ha en eller flera pro-

En yrkeshögskola kan ha en eller flera pro-

rektorer enligt vad yrkeshögskolans huvudman beslutar.

rektorer enligt vad yrkeshögskolans huvudman beslutar. *Prorektorerna och den högsta ledningen i övrigt utnämns eller anställs av yrkeshögskolans huvudman.*

17 §

Undervisningen i yrkeshögskolorna

En yrkeshögskola meddelar inom ramen för sin utbildningsuppgift undervisning som leder till högskoleexamen, yrkesinriktad specialiseringsundervisning och annan vuxenutbildning samt öppen yrkeshögskoleundervisning. En del av den undervisning som syftar till examen kan ordnas på arbetsplatser.

17 §

Undervisningen i yrkeshögskolorna

En yrkeshögskola meddelar inom ramen för sin utbildningsuppgift undervisning som leder till högskoleexamen, yrkesinriktad specialiseringsundervisning och annan vuxenutbildning samt öppen yrkeshögskoleundervisning. En del av den undervisning som syftar till examen kan ordnas på arbetsplatser.

Yrkeshögskolan kan ordna avgiftsfri utbildning för invandrare som syftar till att ge de studerande språkliga och andra färdigheter som behövs för yrkeshögskolestudier. Bestämmelser om utbildningens omfattning utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

18 §

Examina och grunderna för examina

Vid yrkeshögskolorna kan avläggas yrkeshögskoleexamina och högre yrkeshögskoleexamina. De examina som avläggs vid yrkeshögskolorna är högskoleexamina. Bestämmelser om examinas ställning i systemet för högskoleexamina utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §

Examina och grunderna för examina

Vid yrkeshögskolorna kan avläggas yrkeshögskoleexamina och högre yrkeshögskoleexamina. *Yrkeshögskoleexamina är högskoleexamina och högre yrkeshögskoleexamina är högre högskoleexamina.* Bestämmelser om examinas ställning i systemet för högskoleexamina utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Behörighet för yrkeshögskolestudier

Som studerande inom studier som leder till yrkeshögskoleexamen kan antas den som har avlagt eller fullgjort

- 1) gymnasiets lärokurs eller studentexamen,
- 2) yrkesinriktad grundexamen eller motsva-

20 §

Behörighet för yrkeshögskolestudier

Som studerande inom studier som leder till yrkeshögskoleexamen kan den antas som har avlagt eller fullgjort

- 1) gymnasiets lärokurs eller *en examen som avses i lagen om anordnande av studentexamen (672/2005),*
- 2) yrkesinriktad grundexamen eller mot-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

rande tidigare studier, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av undervisningsministeriet,

3) sådan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller motsvarande tidigare examen som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av undervisningsministeriet, eller

4) studier utomlands vilka motsvarar examina som avses i 1—3 punkten.

Som studerande inom studier som leder till yrkeshögskoleexamen kan antas också andra än i 1 mom. avsedda personer som yrkeshögskolan anser ha tillräckliga kunskaper och färdigheter för studierna.

Som studerande inom studier som leder till högre yrkeshögskoleexamen kan antas den som har avlagt lämplig yrkeshögskoleexamen eller någon annan lämplig högskoleexamen och som har minst tre års arbetserfarenhet inom branschen i fråga. Inom hantverk och konstindustri, mediekultur och bildkonst, teater och dans och inom musik kan i stället för arbetserfarenhet fordras konstnärlig verksamhet av motsvarande omfattning.

22 §

Antagning av studerande

Respektive yrkeshögskola beslutar om grunderna för antagning av studerande och om ordnande av urvalsprov. På sökandena skall tillämpas likvärdiga urvalsprinciper.

svarande tidigare studier, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av undervisningsministeriet,

3) sådan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, *specialyrkesexamen* eller motsvarande tidigare examen som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av undervisningsministeriet, eller

4) *utländsk utbildning som i landet i fråga ger behörighet för motsvarande högskolestudier.*

Som studerande inom studier som leder till yrkeshögskoleexamen kan *det* antas också andra än i 1 mom. avsedda personer som yrkeshögskolan anser ha tillräckliga kunskaper och färdigheter för studierna.

Som studerande inom studier som leder till högre yrkeshögskoleexamen kan den antas som har avlagt lämplig yrkeshögskoleexamen eller någon annan lämplig högskoleexamen och som *efter avlagd examen* har minst tre års arbetserfarenhet inom branschen i fråga. *Den arbetserfarenhet som krävs ska vara förvärvad före ingången av den termin då utbildningen börjar.* Inom hantverk och konstindustri, mediekultur och bildkonst, teater och dans och inom musik kan det i stället för arbetserfarenhet fordras konstnärlig verksamhet av motsvarande omfattning. *För personer som har avlagt examen på institutnivå eller examen inom yrkesutbildning på högre nivå och som senare avlagt lämplig högskoleexamen kan såsom arbetserfarenhet också godtas arbetserfarenhet inom branschen i fråga från tiden före examen.*

22 §

Antagning av studerande och mottagande av studieplats

Respektive yrkeshögskola beslutar om grunderna för antagning av studerande och om ordnande av urvalsprov. *Likvärdiga urvalsprinciper ska tillämpas på de sökande. De sökande får på grundval av olika utbildningsbakgrund delas in i grupper vid antagningen. Likvärdiga antagningsgrunder ska då tillämpas på de sökande i en grupp.*

Antagningen av studerande till yrkeshögskolorna ordnas med hjälp av gemensam ansökan och med användning av det antagningsregister som avses i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998), om inte något annat föreskrivs genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om gemensam ansökan och om antagning av studerande utfärdas genom förordning av statsrådet och med stöd av den genom undervisningsministeriets beslut.

Studerandena antas av en yrkeshögskola enligt vad som vid behov föreskrivs genom förordning av statsrådet. Under ett och samma läsår får en studerande ta emot endast en studieplats som leder till högskoleexamen.

Den som har ansökt om att bli antagen som studerande kan hos yrkeshögskolans styrelse skriftligen söka rättelse i antagningsbeslutet inom 14 dagar från det att resultatet av antagningen offentliggjordes. Närmare bestämmelser om förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Inskrivning

De som har antagits som studerande och meddelat att de tar emot studieplatsen skall på

Antagningen av studerande till yrkeshögskolorna ordnas med hjälp av gemensam ansökan och med utnyttjande av det antagningsregister som avses i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998), om inte något annat föreskrivs genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om genomförandet av antagningen av studerande och om gemensam ansökan utfärdas genom förordning av statsrådet.

De studerande antas av en yrkeshögskola enligt vad som vid behov föreskrivs genom förordning av statsrådet. En studerande får ta emot endast en studieplats i en utbildning som leder till högskoleexamen bland de utbildningar som börjar samma termin och som omfattas av universitetens och yrkeshögskolornas riksomfattande gemensamma ansökningsförfarande. Med termin avses höstterminen och vårterminen. Höstterminen börjar den 1 augusti och slutar den 31 december, och vårterminen börjar den 1 januari och slutar den 31 juli. Den som har antagits som studerande ska inom den tid som anges i yrkeshögskolans antagningsmeddelande meddela yrkeshögskolan att han eller hon tar emot studieplatsen. Om den som har antagits som studerande inte lämnar detta meddelande inom utsatt tid, går studieplatsen förlorad. Den som har antagits till fler än en utbildning som leder till högskoleexamen vid universitet och yrkeshögskolor, ska lämna meddelande endast till den utbildning där han eller hon tar emot studieplatsen.

Den som har ansökt om att bli antagen som studerande får hos yrkeshögskolans styrelse skriftligen söka rättelse i antagningsbeslutet inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Resultatet av antagningen får inte med anledning av ett rättelseyrkande ändras till nackdel för den som har antagits som studerande. Närmare bestämmelser om förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Inskrivning

De som har antagits som studerande och meddelat att de tar emot *sina studieplatser*

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

det sätt som yrkeshögskolan bestämmer anmäla sig till yrkeshögskolan, varpå de antecknas som studerande. De studerande skall varje läsår anmäla sig som närvarande eller frånvarande på det sätt som yrkeshögskolan bestämmer.

ska på det sätt som yrkeshögskolan bestämmer anmäla sig till yrkeshögskolan, *varefter* de antecknas som studerande. De studerande *ska* varje läsår anmäla sig som närvarande eller frånvarande på det sätt som yrkeshögskolan bestämmer. *De studerande kan av grundad anledning ändra sin närvaro- eller frånvaroanmälan under läsåret.*

26 §

26 §

*Undervisningens avgiftsfrihet**Undervisningens avgiftsfrihet*

Undervisning som leder till yrkeshögskoleexamen och högre yrkeshögskoleexamen är avgiftsfri för de studerande.

Den undervisning som leder till yrkeshögskoleexamen och högre yrkeshögskoleexamen *och urvalsproven i anslutning till antagningen av studerande* är avgiftsfria för de studerande.

Avgifter kan tas ut i annan undervisning. Bestämmelser om grunderna för avgifterna utfärdas genom förordning av statsrådet, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) bestäms om avgifter för offentlig-rättsliga prestationer.

Av andra sökande än de som söker till en utbildning som ges på finska eller svenska kan det krävas att de genomgår internationella avgiftsbelagda tester. Yrkeshögskolan kan ta ut avgifter för annan verksamhet än den som avses i 1 mom. Närmare bestämmelser om avgifter utfärdas genom förordning av statsrådet med iakttagande av vad som bestäms om offentlig-rättsliga prestationer i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992)

Om en avgift som avses i denna lag och som tas ut hos en studerande inte har betalats på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen på det sätt som bestäms i räntelagen (633/1982).

Om en avgift som avses i denna lag och som tas ut hos en studerande inte har betalats på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen på det sätt som bestäms i räntelagen (633/1982). En avgift får drivas in *genom utsökning* utan dom eller beslut på det sätt som *föreskrivs i lagen om verkställighet* av skatter och avgifter (706/2007).

En avgift får drivas in i utsökningsväg utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

26 b §

Avgift för utbildningsprogram

En yrkeshögskola kan utan hinder av 26 § ta ut avgifter av studerande som antagits till ett för yrkeshögskolan fastställt utbildningsprogram på främmande språk som leder till högre yrkeshögskoleexamen. Uttag av avgifterna förutsätter att yrkeshögskolan har ett stipendiesystem som vid behov kan användas

för stöd som beviljas för studier inom ramen för ett avgiftsbelagt utbildningsprogram.

Avgift kan dock inte tas ut av medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller av personer som jämföras med medborgare i Europeiska unionen med stöd av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller ett avtal som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart.

27 §

Rättelse av bedömning av studieprestationer

En studerande har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes studieprestationer. Bestämmelser om förfaringssättet utfärdas genom förordning av statsrådet.

En studerande som är missnöjd med bedömningen av sina studieprestationer eller tillgodoräknandet av studier som han eller hon fullgjort annanstans kan muntligen eller skriftligen begära rättelse hos den lärare som utfört bedömningen eller fattat beslutet om tillgodoräknande. Ett rättelseyrkande skall framställas inom 14 dagar från den tidpunkt då den studerande har haft tillfälle att ta del av bedömningsresultaten och av tillämpningen av bedömningsgrunderna *för egen del*.

En studerande som är missnöjd med ett beslut som avses i 2 mom. kan hos yrkeshögskolans examensnämnd *skriftligen söka rättelse i beslutet* inom 14 dagar från det att han eller hon har fått del av det.

Närmare bestämmelser om examensnämndens uppgifter och sammansättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

29 §

Lärare och övrig personal

Vid en yrkeshögskola finns tjänster och befattningar som överlärare och lektor.

En yrkeshögskola kan ha timlärare och föreläsare.

27 §

Bedömning och rättelse av studieprestationer

En studerande har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes studieprestationer. Bestämmelser om förfaringssättet utfärdas genom förordning av statsrådet.

En studerande som är missnöjd med bedömningen av sina studieprestationer eller *med tillgodoräknandet av studier som han eller hon fullgjort annanstans eller kunskaper som visats på annat sätt, får* muntligen eller skriftligen begära rättelse hos den lärare som utfört bedömningen eller fattat beslutet om tillgodoräknande. Ett rättelseyrkande ska framställas inom 14 dagar från den tidpunkt då den studerande har haft tillfälle att ta del av bedömningsresultaten och av tillämpningen av bedömningsgrunderna.

En studerande som är missnöjd med ett beslut som avses i 2 mom. kan *skriftligen söka rättelse i beslutet* hos yrkeshögskolans examensnämnd inom 14 dagar från det att han eller hon har fått del av det.

Närmare bestämmelser om examensnämndens uppgifter och sammansättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

29 §

Lärare och övrig personal

Vid en yrkeshögskola finns tjänster och befattningar som överlärare och lektor.

En yrkeshögskola kan ha timlärare och föreläsare.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Lärarna utnämns eller anställs av yrkeshögskolan.

Yrkeshögskolan utnämner eller anställer yrkeshögskolans personal, med undantag för rektorn, prorektorerna och den högsta ledningen i övrigt.

30 §

30 §

*Lärarnas behörighetsvillkor och uppgifter**Lärarnas behörighetsvillkor och uppgifter*

Bestämmelser om behörighetsvillkoren och uppgifterna för lärarna vid yrkeshögskolorna utfärdas genom förordning av statsrådet. *Undervisningsministeriet kan av särskilda skäl bevilja dispens i fråga om behörighetsvillkoren.*

Bestämmelser om behörighetsvillkoren och uppgifterna för lärarna vid yrkeshögskolorna utfärdas *vid behov* genom förordning av statsrådet.

31 §

31 §

*Personalens ställning i kommunala och privata yrkeshögskolor**Personalens ställning i kommunala och privata yrkeshögskolor*

I fråga om tjänsterna samt tjänsteinnehavarna och dem som interimistiskt sköter en tjänst vid en kommunal yrkeshögskola tillämpas vad som föreskrivs i kommunallagen (365/1995) och i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I fråga om tjänster och tjänsteinnehavare vid en kommunal yrkeshögskola tillämpas *bestämmelserna* i kommunallagen (365/1995) och i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I fråga om befattningarna, befattningshavarna och på dem som interimistiskt sköter en befattning vid en privat yrkeshögskola tillämpas vad som föreskrivs i arbetsavtalslagen (55/2001), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I fråga om *de anställda* vid en privat yrkeshögskola tillämpas vad som föreskrivs i arbetsavtalslagen (55/2001), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Ändring i en yrkeshögskolas beslut som gäller anställning i tjänsteförhållande eller uppsägning eller hävande av ett tjänsteförhållande söks på det sätt som föreskrivs i kommunallagen. På en yrkeshögskolas beslut som gäller anställning i arbetsavtalsförhållande eller uppsägning eller hävande av ett arbetsavtalsförhållande ska arbetsavtalslagen tillämpas.

41 §

41 §

*Tillämpning av vissa bestämmelser om behandling av förvaltningsärenden***Förvaltningsförfarande och offentlighet**

När ett förvaltningsärende som avses i den-

När en yrkeshögskola eller en yrkeshögsko-

na lag behandlas vid en yrkeshögskola eller en studerandekår vid en yrkeshögskola skall förvaltningslagen (434/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) iakttas.

las studerandekår *sköter offentliga förvaltningsuppgifter ska förvaltningslagen (434/2003) tillämpas. Förvaltningslagens bestämmelser om jäv tillämpas i all verksamhet vid yrkeshögskolan. Bestämmelserna i 28 § 1 mom. 5 och 6 punkten i förvaltningslagen tillämpas dock inte på samfund som hör till yrkeshögskolan, med undantag för ärenden där yrkeshögskolans och samfundets intressen strider mot varandra eller när en opartisk behandling av ärendet kräver det.*

På offentlighet i yrkeshögskolornas och huvudmännens och dessa skolors studerandekårens verksamhet enligt denna lag tillämpas vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om offentligheten i de myndigheters verksamhet som avses i 4 § 1 mom. i nämnda lag.

42 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som en yrkeshögskola har fattat med stöd av denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av lagen får sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets yrkeshögskolan har sitt huvudsakliga verksamhetsställe, och i övrigt enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring får inte sökas genom besvär i ett beslut i vilket rättelse får sökas enligt 22, 25 eller 27 §. Ändring i ett beslut som givits vid rättelseförfarande får sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol som avses i 1 mom. I ett beslut som givits vid rättelseförfarande och som gäller bedömning av studieprestationer får ändring dock inte sökas genom besvär.

42 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som en yrkeshögskola har fattat *i ett förvaltningsärende* får sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets yrkeshögskolan har sitt huvudsakliga verksamhetsställe, och i övrigt enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut som det kan sökas rättelse i enligt 22, 25 eller 27 § får inte överklagas genom besvär. Ändring i ett beslut som fattats vid rättelseförfarande får sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol som avses i 1 mom. I ett beslut som fattats vid rättelseförfarande och som gäller bedömning av studieprestationer och tillgodoräkandet av studier som fullgjorts annanstans eller kunskaper som visats på annat sätt får ändring dock inte sökas genom besvär.

42 a §

Studerandekåren

En yrkeshögskola har en studerandekår, till

42 a §

Studerandekåren

En yrkeshögskola har en studerandekår, till

Gällande lydelse

vilken yrkeshögskolans heltidsstuderande kan höra. Studerandekåren kan också godkänna andra studerande vid yrkeshögskolan som medlemmar.

Studerandekåren har till uppgift att välja studeranderepresentanter i yrkeshögskolans styrelse och i andra sådana kollegiala organ som avses i 12 § 2 mom. 4 punkten och att delta i yrkeshögskolans övriga verksamhet.

Studerandekåren skall dessutom vara en föreningslänk mellan sina medlemmar samt främja deras samhälleliga, sociala, intellektuella och studierelaterade ambitioner och strävanden i anknytning till de studerandes roll i samhället.

Utgifterna för fullgörandet av studerandekårens uppgifter betalas med intäkter av studerandekårens egendom och dess verksamhet samt med medlemsavgifter som studerandekåren har rätt att påföra medlemmarna.

Studerandekåren har självstyrelse. För studerandekårens förvaltning finns fullmäktige och en styrelse. Närmare bestämmelser om studerandekårens förvaltning finns i studerandekårens stadgar som fastställs av rektorn.

Ändring i ett beslut som studerandekåren fattat med stöd av 2 mom. söks enligt vad som i 42 § bestäms om sökande av ändring i ett beslut av yrkeshögskolan.

Om inte något annat följer av denna lag tillämpas föreningslagen (503/1989) på studerandekårens verksamhet.

Föreslagen lydelse

vilken yrkeshögskolans *studerande som genomgår utbildning som leder till examen* kan höra. Studerandekåren kan också godkänna andra studerande vid yrkeshögskolan som medlemmar.

Studerandekåren har till uppgift att välja studeranderepresentanter i yrkeshögskolans styrelse och i andra sådana kollegiala organ som avses i 12 § 2 mom. 4 punkten och att delta i yrkeshögskolans övriga verksamhet.

Studerandekåren har till uppgift att förbereda de studerande för ett aktivt, medvetet och kritisk medborgarskap. Studerandekåren ska dessutom vara en *förenande länk* mellan sina medlemmar samt främja deras samhälleliga, sociala, intellektuella och studierelaterade ambitioner och strävanden i anknytning till de studerandes roll i samhället.

Utgifterna för fullgörandet av studerandekårens uppgifter betalas med intäkter av studerandekårens egendom och dess verksamhet samt med medlemsavgifter som studerandekåren har rätt att påföra medlemmarna.

Studerandekåren har självstyrelse. För studerandekårens förvaltning finns fullmäktige och en styrelse. Närmare bestämmelser om studerandekårens förvaltning finns i studerandekårens stadgar som fastställs av rektorn.

Ändring i ett beslut som studerandekåren fattat med stöd av 2 mom. söks enligt vad som i 42 § bestäms om sökande av ändring i ett beslut av yrkeshögskolan.

Om inte något annat följer av denna lag tillämpas föreningslagen (503/1989) på studerandekårens verksamhet.

43 a §

Beredskapsplaner

Yrkeshögskolorna ska genom beredskapsplaner och förberedelser för verksamhet under undantagsförhållanden samt med andra åtgärder säkerställa att deras uppgifter kan skötas så störningsfritt som möjligt också vid undantagsförhållanden samt störningar och exceptionella situationer. Yrkeshögskolorna ska på begäran ge beredskapsplaner och lägesrapporter över störningar och exceptionella situationer till undervisningsministeriet.

Beredskapen övervakas av undervisningsministeriet. Om det konstateras brister i beredskapen, kan undervisningsministeriet bestämma att bristerna ska avhjälpas.

43 b §

Samordning av den svenskspråkiga högskoleutbildningen

Bestämmelser om den delegation som har till uppgift att samordna och utveckla den svenskspråkiga högskoleutbildningen finns i 89 § i universitetslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 26 b § gäller fram till den 31 december 2014.

Utan hinder av 22 § 3 mom. tillämpas i fråga om en studerandes rätt att ta emot studieplats de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft fram till den 31 juli 2010.